

„Nowa Reforma” wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

W miejscu	rocznie	połrocznie	kwartał	trimester
W Austro-Węgrych:	24 koron	12 koron	6 koron	3 korony
W jednorożną przesyłką poczt.	25	13	6	3
W dwunorożną przesyłką poczt.	30	16	8	4
W państwie Niemieckim	36	18	9	4
W innych państwach	48	24	12	6

Prenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) nadsyła się nadawca wprost do Administracji „N. Reformy” w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska 10.

Telefon Redakcji i Administracji Nr 41. — Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 657.484.

Rekopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

W Łwowie sprzedaż numerów po 12 hł.: w Biurze dzienników A. Ożeskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Pielna, ulica Karola Ludw. 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOVA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują:

samiejscowcy: Administracja „Nowej Reformy” i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: administracja „Nowej Reformy”. — Główna trafik w Rynku. — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice. — Handel Kretschmera, ul. Szewska. — Handel J. Eklara, ul. Karmelicka 18.

Zamiejscowcy prenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) przyjmują: W Łwowie Biuro dzienników: Ludwik Plohn, ul. Karola Ludwika 11, S. Sokółowski, Pałac Hausmana 6. — W Przemyślu Hessele. — W Jarosławiu A. Amster. — W Wiedniu: Hermann Goldschmidt (sprzedaż pojedynczych numerów), I. Wolle 8. — M. Dukes Nachf., Hasensteins & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wroclawiu). — A. Appel. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wiedeń). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy” za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 30 h., za każdy następny raz po 10 h. — Nadeślanie po 60 h. od wiersza za każdy raz. — Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 h., następny po 10 h. od wiersza. — Załączniki do „N. Reformy” (prospekty, cyrkulacje, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla samiejscowców, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Organizowanie Niemców w Galicji.

Jeden z korespondentów pisma naszego, który zwiedzał północno-zachodnie Czechy, pisze nam z Chebu co następuje:

Bawiąc w przejeździe w mieście Wallensteinu na kończynach królestwa czeskiego dostaję do rąk „Odezwę do ludu niemieckiego w Galicji” („Aufruf an das deutsche Volk in Galizien”), podpisana „z niemieckim pozdrowieniem” przez komitet „prawdziwych niemieckich mężów”, a wzywającą niemiecką ludność w kraju naszym do czynnej obrony swej narodowości i praw, do zakładania w miejscowościach, gdzie się znajduje ludność niemiecka, „domów narodowych”, do popierania szkół niemieckich i do założenia czasopisma osobnego dla interesów ludowo-niemieckich w Galicji. Odezwę nie wzywa wprawdzie Niemców galicyjskich do walki z „innojęzycznymi sąsiadami”, stawia jednakże im jako hasło: „Wierność i miłość dla niemieckiej ludności” — i „obronę i walkę przeciwko bezprawiu”.

Kto zna nieco bliżej narodowców niemieckich, wie, co to znaczy — wie, co za figurowy listkiem tych słów ukrywa się w istocie rzeczy.

Po nieci zaczęłam dochodzić do kłębka. Za przewodnika posłużyły mi pisma narodowo-niemieckie. Z nich dowiedziałem się niektórych ciekawych rzeczy, które powinnyby zainteresować naszą opinię publiczną.

W miesiącu czerwcu b. r. — jak o tem donosi już „Nowa Reforma” — powstała nowa sprawa, żywo poruszająca świat niemiecko-narodowy, mianowicie sprawa niemiecka w Galicji, budząca „nowe, piękne nadzieje”. Garście narodowo-nacjonalnych mężów — jak donosi czebski organ wojujący niemieczyźnie — udało się z niemieckimi koloniami w Galicji nawiązać bliższe stosunki. Jako zasłużony mąż w tym kierunku wymieniony jest pastor ewangelicki Zörbler w Stanisławowie.

Na dniu 29 czerwca założono w Przemyślu towarzystwo pod nazwą: „Die Elche”, a 8 lipca b. r. odbyło się w Genbowo koło Strzyna — nie jestem pewny, czy źródło niemieckie podaje wiernie, t. j. bez usterki nazwę miejscowości — w sali tamtejszej szkoły zgromadzenie sprosznych „mężów niemieckich z Galicji”, między którymi znalazł się także poseł Sejmu bukowińskiego von Landwehr. Sala miała być przepełniona uczestnikami. Zastąpieni byli głównie rolnicy, nauczyciele, różni zarobkujący i urzędnicy z przeszło 50 gmin. Mów zapalnych nie brakowało na tem zgromadzeniu, które słuchało ich z zapalem. W uznaniu „wielkiego niebezpieczeństwa wynarodowienia Niemców” („In Erkenntnis der grossen Entdeutschungsgefahr”) w dziedzinie politycznej, gospodarczej i kulturalnej życia w Galicji, uchwalono jednogłośnie założenie „Związku chrześcijańskich Niemców w Galicji” („Bund der christlichen Deutschen in Galizien”), jakoteż wydawanie czasopisma „narodowo-gospodarczego” p. n. „Deutsches Volksblatt für Galizien”, na razie dwa razy w miesiącu.

Zgłaszanie się na członków „Bundu” i przedpłatę na czasopismo przyjmują niejaki Andreas Saudauer we Lwowie, ulica Bartosza Głowackiego, l. 10. Sprawą niemiecką w Galicji zajmują się też bardzo gorliwie znany K. H. Wolf, poseł do Rady państwa. W tygodniku wydawanym przez siebie „Ostdeutsche Rundschau”, poświęca ją w miejscu naczelnem długim artykuł pod napisem, jak w nagłówku listu niniejszego.

Pisze on między innemi: Jest dużo do roboty, lecz praca znajduje się już w pełnym toku... Z radością zadowoleniem spoglądamy na Galicję. I tam błądzi się poczucie niemieckości. Słychać, jak grzmi ono przez Karpaty ku Dunajowi, a odzwębiada się w Alpach”.

Wolf podaje liczbę ludności niemieckiej w Galicji na 300.000, co jest mylnie, gdyż urzędowa statystyka z r. 1900 wykazuje okragło tylko 211.000 Niemców, w tem żydów przynależących się do narodowości niemieckiej przeszło 120.000. Skoro zaś chodzi o „związek chrześcijańskich Niemców”, ci Niemcy izraelici nie mogą być brani w rachubę.

Tyle nasz korespondent. Pismo nasze wystąpiło w swoim czasie stanowczo przeciwko tym zakusom wszechniemieckim, zmierzającym do sztucznego wytworzenia „kwestyi niemieckiej” w Galicji. Wzwałam wówczas społeczeństwo nasze, ażeby zakusom tym oparło się jak najenergiczniej, ewentualnie nawet przez zupełny bojkot całego importu niemieckiego do naszego kraju. Dziś dowiadujemy się, że sprawa ta przedstawia się jeszcze groźniej, niż na pierwszy rzut oka wnosić było można, że nie poprzestano tylko na teorii, lecz że rozpoczęto już pracę praktyczną nad skupieniem rzekomej niemieczności w Galicji, że rozpoczęto już z prawdziwie niemiecką systematycznością. Wobec tego na społeczeństwo polskie w Galicji spada obowiązek przyspieszenia wprost jak najenergiczniejszej akcji przeciwnej i ochronnej. Caveant consules — czas najwyższy zastanowić się poważnie nad tą sprawą i obmyśleć odpowiednie środki obronne.

Moskalofile i narodowcy.

Wiadomo już, że utworzenie solidarnego ruskiego klubu parlamentarnego, do którego pierwotnie wstąpił także wszyscy posłowie moskalofilszy, wyrzekając się przez to podstawowej zasady swego programu — dogmatu identyczności Rosinów galicyjskich z Rosyanami, miało ten skutek, iż w sferach moskalofilijskich powstała szalona burza, z gromami, błyskawicami, miotaniem jał (ulubiony oręż moskalofiliów) i policzkowaniem osiwniałych w moskalofilstwie działaczy.

Niezwykłe to ożywienie zamierającej i apatycznej dotąd partji ma wszelkie cechy przedśmiertnych podrygów. Moskalofile pozbawieni wszelkiej ideologii i utrzymujący się na powierzchni życia publicznego tylko dzięki niedostatecznemu uświadomieniu chłopu ruskiego, przechowywającego jeszcze miejscami metna tradycje soidatow rosyjskich, którzy przechodząc w r. 1848 przez Galicję na Węgry, śpiewali po cerkwiach ruskich razem z dyakami i ludem, budząc w tym ostatnim sympatyę i przekonanie, że tylko car rosyjski może chłopu galicyjskiemu wymierzyć sprawiedliwość społeczną i ekonomiczną.

Obecnie jednak tradycje tych śpiewających mikołajewskich saldatów giną wśród chłopów ruskich coraz bardziej, a kłeska Rosyi na Dnieprze Wschodzie rozwiłała do reszty dykimb, którym naiwna fantazja chłopiska otoczyła rosyjskiego cara. Razem zaś z rozwianiem tego nimbu i zamarciem owej tradycji, zanika jedyna podstawa realna, na której moskalofile jako partja pod każdym względem skrajnie reakcyjna mogła rozwijać swoją agitację. Rezultat wyborów majowych, w których tylko pięciu moskalofiliów zdołało zdobyć mandaty poselskie i te tylko dzięki biernym postawie narodowców, lub nawet ich poparciom, dowiodł, że polni istnieją moskalofiliów ruskich jako partji politycznej są policzone.

Świadomości tego początku końca zelektryzowała tedy szeregi kadry działaczy i młodzieży moskalofilijskiej, zmuszając je do rozpaczliwych wysiłków w celu ratowania się przed nieuchronną zgubą. Czytelnicy „Nowej Reformy” znają przebieg akcji, którą przeprowadzili moskalofile w celu zmuszenia swoich posłów do wystąpienia z narodowego klubu ruskiego. Akcja ta odznaczała się niesłychaną brutalnością i dzikością, a takie argumenty, jak zgniłe jaja i

policzkowanie, odegrały w niej, kto wie, czy nie decydującą rolę.

Ostatecznie brutalny terror zrobił swoje. Społeczny ks. Dawydiak i obrzucony jajami dr Korol, zdecydowali się wystąpić z klubu ruskiego, aby razem z trzema innymi moskalofilami utworzyć w parlamencie nowy klub rosyjski.

Działacze moskalofilszy nie zadowolnili się jednak tym rezultatem swoich wysiłków. Czując i rozumując, że samo utworzenie w parlamencie osobnego klubu rosyjskiego narazi ich tylko na dalsze straty, ponieważ izolowani posłowie moskalofilszy nie będą mogli eskontować tych korzyści, jakie dla ludu ruskiego mogą ewentualnie zdobyć posłowie ruscy, działacze moskalofilszy rozpoczęli obecnie gwałtowną akcję w celu wzmocnienia podstawy swej partji w drodze skrajnie demagogicznej agitacji. Za ilustrację do niej niechaj służy fakt, że na wiecu ludowym, zwołanym przez dra Hlibowickiego w Serecie na Bukowinie, referent postawił wniosek rozdzielenia pomiędzy włościan obszarów rolnych, należących do grecko-orientalnego funduszu religijnego. Tak więc moskalofile galicyjscy, stojący w sprawie agrarnej na tej samej platformie, co prawdziwie rosyjscy ludzie, wystąpili nagle z ultra radykalnym i demagogicznym projektem rozdzielania ziem funduszu religijnego, nie w innym celu, jak tylko, aby przelicytować w demagogii narodowców i dotrzymać w niej kroku rozmaitym partjom radykalnym.

W Galicji dają obecnie moskalofile przede wszystkim do zupełnego izolowania się od narodowców. Jaskrawym wyrazem tego dążenia są uchwały zjazdu mężów zaufania, który zwołał do Sanoka poseł Kurjłowicz. Podajemy te uchwały w streszczeniu: 1) Wzwać i wować „Narodny Dom” do założenia prywatnego rosyjskiego gimnazjum we Lwowie, a posłów moskalofilijskich do poparcia tej sprawy w Wiedniu; 2) Wzwać „Dom Narodny”, aby odebrało Bazyliankom we Lwowie realność, w której utrzymują instytut wychowawczy dla dziewcząt, i aby oddał tę realność w ręce „prawdziwie rosyjskich ludzi”; 3) Poczynić starania koło założenia własnego towarzystwa asekuracyjnego i własnej kasy oszczędności; 4) Rozesłać po wsiach wyrobionych agitatorów z posród młodzieży, którzy urządziłby wiec, kolportowali pisma, organizowali straż pożarną, słowem utwierdziłby w ludzie wielkorosyjską ideę; 5) Wzwać wszystkich moskalofiliów do zupełnego separowania od narodowców we wszystkich dziedzinach życia publicznego; 6) Wniesienie do parlamentu petycji o wprowadzenie nauki języka rosyjskiego w gimnazjach i na uniwersytecie i t. p. Analogiczne uchwały powzięto już na kilkunastu innych zjazdach, tak że obecnie mobilizacja moskalofiliów przeciw narodowości, odbywa się już na całej linii.

Zjawisko to stoi w uderzająco harmonijnym związku z kampanią, którą rosyjska prasa reakcyjna rozpoczęła przeciw separatyzmowi ukraińskiemu. Inicjatywę do niej dał feletjoniści „Nowego Wremienia”, p. Mienszokow, przedstawiając bardzo barwnie ogromne niebezpieczeństwo, którem separatyzm ukraiński grozi jednoci i tkwiącej w niej sile 100-milionowego narodu rosyjskiego.

W ostatnich dniach znowu reakcyjny „Kijewlanin”, przyniósł znamienny artykuł podpisany inicjałami T. F. (prawdopodobnie prof. Floryński), który „Halyczanin” lwowski przedrukował w całości. W artykule tym pisze się między innemi co następuje: „Ukraiński separatyzm, przejawiający się obecnie już nie tylko w teorii, ale i w praktyce politycznej jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym dla narodu rosyjskiego. Nie można go już dalej ignorować, ale potrzeba koniecznie zniszczyć go natychmiast, póki jeszcze czas. Jest to obowiązkiem

nie tylko rządu, ale także każdego patrioty rosyjskiego. Walka z separatyzmem ukraińskim powinna rozgorzeć nie tylko w Rosyi, ale także w Galicji — tem gnieździe ruchu ukraińskiego”.

Ścisły związek, w jakim ta kampania reakcyjnej prasy rosyjskiej przeciw separatyzmowi ukraińskiemu stoi z opisaniami wyżej dążeniami moskalofiliów galicyjskich, jest tedy niewątpliwym, a jako taki czyni on przedstawioną tu mobilizację moskalofiliów galicyjskich zjawiskiem pierwszorzędnej znaczenia politycznego, którego jak najrychlejsze określenie i należyte zrozumienie staje się bardzo ważnym postulatem naszej polityki wobec Rosinów. Musimy bowiem jasno zdać sobie sprawę z tego, czy i o ile w obecnych warunkach jest dla nas pożądaną lub szkodliwą ta szalona, jawnie rosyjska i czarnosieczna agitacja, którą moskalofile rozwijają obecnie wśród ludu ruskiego w Galicji w wyraźnym kontakcie z rządzącymi sferami rosyjskimi.

Z prasy rosyjskiej.

(Nowa ordynacja wyborcza. — Narady Związku rosyjskiego narodu. — Sprzyki kadetów do wymordowania istanno-ruskich. — Noc św. Bartłomieja w Królestwie Polskiem.)

Jak donosi „Ruś”, ministerstwo spraw wewnętrznych poleciło wybranej przez siebie komisji przygotować projekt nowego prawa wyborczego, który będzie przedłożony w Dumie na wypadek, jeżeli skład jej okaże się zdolnym do pracy. Nowe prawo wyborcze w głównych zarysach będzie podobne do prawa z dnia 16 czerwca (a więc Polacy i inni „innorodecy” będą w swych prawach ukroćnieni). Ma ono przysięgać za zasadę wybory bezpośrednie w większych miastach, a dwustopniowe w reszcie miejscowości. Ilość członków Dumy ma być zwiększona do 500. Nowy projekt zawiera na przepisy o wyborach w tych miejscowościach, które zostały pozbawione reprezentacji w trzeciej Dumie. W celu nadania projektowi charakteru postępowego, cenzus wyborczy ma być nieco rozszerzony.

W głównym sztabie Związku rosyjskiego narodu odbyła się, według „Towariszcz”, w tych dniach narada w sprawach wyborczych. Uchwalono wniosek rozpoczęcia od d. 1 września (14) agitacji za kandydatami związkowców, przyczem polecono rozesłać do oddziałów cyrkularz, aby przystąpiono do dzieła z odpowiednią „pomocą”, zaczynając wszędzie od nabożeństw, z wielką uroczystością odprawianych. Sami przywódcy Związku postanowili udać się przed wyborami do Ławry poczajowskiej, gdzie mają przebywać przez tydzień, zachowując ściśle przepisy zakonnego życia. W Poczajowie ma też nastąpić pojednanie się stronnicia z jermonachem Heliodorem, który wprawdzie sporo nagrzyszył, traktując wyniosłość, ale zażyłby niegrzeczności wódzów stronnicia, ale jako agitator jest potrzebny, a nawet konieczny Związkowi. Mówią również o pieniężnej pożyczce z kapitałów Ławry na cele Związku. Cykularz nakazuje członkom wziąć jak najbardziej czynny udział w kampanii wyborczej. Nieposłusznym grozi odpowiedzialność nie tylko przed głównym zarządem stronnicia, ale przed Bogiem i carem.

„Roskoje Znamja”, organ tego „ulegalizowanego” stronnicia, nie przestaje pisać bredni. Wspominaliśmy już o owym śnie jednego ze współpracowników tego dziennika, w którym to śnie lekarze polscy i żydowskie wypaszczały zarazki epidemiczne na całą Rosję. Po tej „fantazji” donosi ten organ już na seryo, że do Petersburga sprowadzono cały szereg sprzycekl wstrzykiwania jadu ludzom i koniom, który to jad działa tak silnie, że zabija zastrzykniętych prawie w mgnieniu oka. „Bliższe szczegóły — pisze „Roskoje Znamja” — można o-

trzymać na ulicy Tambowskiej, gdzie kadeci organizują masonskie drużyny, umiające obchodzić się z owemi sprzykami, wykonanemi podług systemu anarchisty Kropotkina”. W tymże samym artykule podana jest wiadomość, że kadeci wymyślili nowy rodzaj przysięgi dla swych nowych członków. Oto każą im strzelać z pistoletu do obrazu Matki Boskiej. Zwązywwszy, że „Roskoje Znamja” rozsyła się bezpłatnie w olbrzymich ilościach do najdalszych zakątków, i że z tego powodu dochodzi do mas zupełnie ciemnych, nie wyszłych ze stanu barbarzyństwa, zwązywwszy dalej, że oprócz tego pisma, popieranego przez sfery administracyjne, żaden inny dziennik do rąk tych tłumów się nie dostaje, aby przeciwdziałać tym niekczemnościom, łatwo sobie wyobrazić, do czego doprowadzić może to zatrucie duszy szerokich mas ludowych.

„Roskoje Znamja” i na nas znowu zwróciło swe łaskawe oko. Oto donosi, że polska partja socjalistyczna, do której należą wszyscy członkowie rozwiązanej „Sokoła”, zamierza obecnie wymordować wszystkich Rosyan, przebywających w Królestwie Polskiem. Organ ten nie wątpi, że powstanie polskie już się zaczęło, i żąda, aby aż do jego wygaśnięcia, to jest przez lat przynajmniej 80 (!) nie dopuścić Polaków ani do Dumy ani do Rady Państwa. Należy im wprawdzie dać prawo wyboru, ale wybranymi mogą być tylko Rosyanie w Królestwie zamieszkałi.

Sprawozdanie „bractwa HKT”.

Z okazji odbywającego się „dnia niemieckiego” w Bydgoszczy wydał główny zarząd hakatystów sprawozdanie roczne z działalności „Związku dla kresów wschodnich” (głównie organizacji hakatystycznej). Ze sprawozdania tego wyjmujemy następujące szczegóły.

Członków liczy „bractwo HKT” obecnie okragło 45 tysięcy, z czego na Księstwo przypada 11 tysięcy. Bardzo charakterystyczny jest procentowy udział członków wedle zawodów. A więc w tych 11 tysiącach członków w Poznańskim znajduje się 4446 urzędników w rozmaitych kategoriach, 1053 nauczycieli ludowych (!), 2473 przemysłowców, 129 lekarzy i adwokatów, 219 wielkich właścicieli ziemskich, 2548 mniejszych właścicieli ziemskich i 299 z innych zawodów. Zatem najliczniejsi w „bractwie” reprezentowani są urzędnicy, gdyż liczba ich razem z nauczycielami wynosi 5499, czyli blisko połowę wszystkich. Objaw to zresztą zupełnie zrozumiały, skoro się weźmie na uwagę, jak dobrze są płatni urzędnicy pruscy w polskich dzielnicach za swój „patriotyzm”, otrzymując rozmaite „złagoty” i gratyfikacje.

Poza Poznańskiem należą do związku w Prusach Zachodnich 7891, na Pomorzu 1937, w Prusach Wschodnich 3729, na Śląsku 8500, a w innych prowincjach i państwach Rzeszy niemieckiej razem 13.064 członków; prócz tego należą do związku jako członkowie 131 miast, 10 wydziałów powiatowych, 8 zarządów kopalni, 1 izba handlowa i 1.108 innych korporacji; wreszcie nawet poza granicami Niemiec liczy „bractwo trzech liter” 34 członków.

Przyznać trzeba, że liczby to potężne. Jednakże główny zarząd hakatystów jeszcze nie jest zadowolony i skarży się w sprawozdaniu na brak „patriotyzmu” wśród wyższych warstw niemieckich, mianowicie wyższych urzędników i większych właścicieli ziemskich, którzy albo zupełnie stronią od związku, albo tylko płąca składki, nie biorąc żadnego udziału w działalności związku. Widać więc, że wstręt do tej roboty, albo też nie widzą tam żadnej korzyści dla siebie.

Osiadanie niemieckich rzemieślników „na

Stefan Żeromski.

Dzieje grzechu.

77

(Ciąg dalszy.)

Począł szeptać jednym tchem, chwytając powietrze ustami:

— Wynajmijmy willę w Antibes, w Awignonie, — gdzie zechcesz! A teraz pojedziemy do Paryża. Zobaczymy Paryż na wiosnę. Ujrzymy przepych, skosztujesz, co to jest potęga pieniędzy! — Będziesz się ubierała w Wortha, albo w Paquina, u Rouffa, albo u Raudnitza — gdzie zechcesz. Na twe usługi będzie Lebouvier, Doucet i Calot! — A jeśli cię to znudzi, czy zmęczy — pojedziemy znowu nad morze, na wyspę White, na Majorce, albo na Syeille... Ew! gdy patrzę na ciebie, serce mi pęka ze szczęścia! Gdy ciebie niema, łamię ręce po całych dniach i tkuję się z kąt w kąt po całych nocach. Uśmiech twoich maleńkich ust przebywa w mych piersiach, jak światło w ciemnej pnście. Twoje włosy są wiecznem pragnieniem moich ust. Twoje oczy, które na mnie nigdy nie patrzą, mieszkają wiecznie w mojem spojrzeniu. Ja oprócz ciebie nie widzę nic na ziemi! Kocham się w tobie! Miłuję cię nadewszystko! Zlituj się!

Ocknęła się, jak ze snu. Była uśmiechnięta, a miała pełne oczy łez. Szybko, jak złota błyskawica, mignęła we drzwiach i znikła w wio-

chrze i deszczu ulicy. Szezerbie runął na kanapę.

Seiskał konwulsyjnie czoło rękami... Biegła szerokim, mokrym chodnikiem promienady „des Anglais”, marząc wpatrzoną: — Pojadę na ową Korsykę... Pojadę! Ucieknę z tem czupriadem! Schowam się przed Szezerbiem. Br! Już mu oddałam pieniądze! Kazałby mi rozbierać się do naga — nie, nie! Za nic na świecie! Nie chcę już za nic na świecie!

Wbiegła do hotelu „Suisse” i dostała się windą na swoje piętro. Kazała podać rachunek i zapłaciła należność, zmieniwszy tysiąc franków. Rzeczy miała mało i wszystkie prawie w walizce. W kilkanaście minut była gotowa.

Stary tragarz zjechał z nią windą i ponosił walizkę na plecach. Szła za nim w deszczu, w szarugę, lekce sobie waząc wszystko, co się dzieje. Czula jedno, że dobrze robi, uciekając od Szezerbica. Gdyby nawet nie chciała, musi.

Cóż pocnie ze sobą? Gdyby tu została, Szezerbie by ją zwyciężył. Zwyciężyłby na pewno! Miły, słodki... biedny Szezerbie! Jeszcze przed sobą widziała jego oczy dzikie, zbileta, obłąkane. Jeszcze miotaly się przed nią jego przesłizne, białe ręce. Tak, teraz błąka się po swym pokoju, tkucze się z kąt w kąt, łamiąc te piękne, białe ręce. Musiałaby uleść jego wariakom prośbom, gdyby tylko została w tej przeklętej Nicei. Jakże można było nie widzieć, co to się dzieje, do czego to zmierza! Dawał pieniądze, a ona brała, podła wariatka! Któż to daje pieniądze za darmo, któż za nie

bierze pieniądze? Straszliwe słowo znowu przemknęło przez mózg w drganiach bólu. Ludzie, podli ludzie! Ukuli na siebie kajdany i sami się w nie zakuwają. Można przejść przez najwstrętniejsze bagno i zostać czystą, jak grostaj, ale nie można wyjść czystą z pomiędzy ludzkich sądów. Ukamieniu, „konieczne ukamieniu”. O, jak bierna łaska wysiadałczy jej Jaśniach! Wyrwał ją z toni, wydzwignął z przepaści, wykupił z objęć Szezerbica! I cóż to za przedziwne zrzadzenie losu: ona wyrwała mu z ręki rewolwer, a on ją odwiódł od ślicznych ust Szezerbica.

Sam zaś nie jest niebezpieczny — och, nie! — Gdyby nawet Łukasz zastał ich mieszkających w jednym hotelu, nie przerazi się. Zresztą ten Jaśniaszek oświadczył, że kochać jej nie będzie.

Szła szybko, coraz szybciej w te tropy za posłańcem. W pewnej chwili przypomniała sobie radośną myśl:

— Już nie jestem winna ani grosza Szezerbiowi! Ani grosza! Ani fenia! Przeciwnie, on mi jest winien. Czyż to nie cud? Co więcej — nie jestem winna i Jaśniachowi. Przeciwnie jeszcze on mi jest winien — i to ile! W gruncie rzeczy nie wygrałam w Monte-Carlo. To on tam wygrał.

Zastanowiła ją ta dziwaczna myśl: oto, jak ciche widziadło, ukazała się w oddali świątynia złotego ciela na skale w Monte Carlo.

— Nie jesteś tak znowu bardzo zbrodnica, świątyni... — marzyła. — Mnie niebezpieczeństwo przyniosła wywołanie.

Tragarz przynaglał do pośpiechu, gdyż syrena statku raz waz rozlegała się, nekając wrzaskiem całą dzielnicę. Ewa pobiegła w kierunku budki kasyera. Było już późno i kasyer, stary wiarus rzeczywospolitej, z wymówkami i ofierkami dąsałmi raczył wpisać na kartę nazwisko Ewy, sto razy dopytując się o nie i sto razy zdziwując się, że takie nazwiska mogą egzystować na kontynencie europejskim. — Nareszcie załatwiono wszelkie formalności. Ewa dostała się na pokład i umieściła swe rzeczy. Wskazano jej kajutę, gdzie miała mieć za towarzyszkę dwie czarnookie i czarno odziane Korsykanki.

Jaśniach stał na pokładzie. Przybycie Ewy powitał objętym spojrzeniem, jak gdyby najnaturalniejsze i zdawna obmyślane zjawisko. W gumowym płaszczu i czapcece podróżnej wyglądał, jak zielony topielec, wydobyty przed chwilą z dnia zatoki. Zapoznawszy się z kajutą, Ewa wyszła do niego na pokład. W porcie było zimno i obojętne. Wszystko zostało zalane błotem, czarne od rozmiętego węgla i śliskie. Zelazne łańcuchy windy parowej wciąż jeszcze warczały i dźwięły nieznosnie. Skrzynie towarów, padając na dno statku, wprawiały go w stan drżenia. Nareszcie odsunięto pomost. Odczepiono statek i, wydawszy wiele gwizdów i syren i pomruków, puszczono w ruch maszynę.

Długo Ewa zajęta była fizycznie tem, co się działo ze statkiem: lawirowaniem wśród innych stateczków, galarów i parowców. Nareszcie ujrzała ze zdziwieniem, jak dwie latarnie strażnicze z prawej i lewej strony poczęły się zbli-

żać się szybko do statku. Ujrzała morze — wzdłuż położone, ujrzała idące fale. Ciemne chmury wisiały nad łanem morskim. Gdzieś w niedościgłej odległości słabo bieleła jaśniejsza pęga. Z każdą chwilą równiny morskie stawały się twardsze. Wydalo się, że jest to brunatna, sucha ziemia, pornięta w olbrzymie, nieprzebrane skiby i bryły. Ale oto skiby poczęły łamać się, pękać i spinać jedna na drugą. Sacha rola zmieniła się w oczach w złoty granit. Ciemnowodę taffe i bryły oddziały się w piany i strzeliste bryzgi. Ład, białe miasto Nicea, szereg światel na długiej promienadzie angielskiej, daleka, daleka morska latarnia...

Oto jej błysk — raz — raz. Wszystko poczęło wyginać się, zwaćć i biec chędo ku sobie. Nagle dzwone, bolesne ściśnienie serca, ściśnienie nieznosne... Wszystko, cokolwiek jeszcze wzrok pochwycić może, spajać się poczęło w jedno słowo, w jedno jedynę: Szezerbie...

Wiatr zadął ze wschodu. Stało się zagnia zimno.

Parowiec jął wznosić się ruchem od przodu na tył, jakby się wspinał na grzbiet rumaka i jego skokami.

W piersiach szloch za znikającą ziemią, w czasce głucho nieświadomość, oczy ze zdziwienia, a później ze straszną trwogą poczęły przynierać do fal, wznoszących się wyżej i wyżej, jak śpiączaste dachy.

Ewa zesza do sali jadalnej, stanowiącej razem salon statku, i kazała podać sobie filiżankę mocnej herbaty. (C. d. n.)

kresach wschodnich" w celu „ogłodzenia” rzemieślników polskich nie bardzo się hakatystom udaje — rzekomo dla braku środków. W ciągu kilkunastu lat istnienia związku osiedlono za ledwie 73 rzemieślników i przemysłowców w polskich miastach i miasteczkach. Dalej w celu wytworzenia konkurencyj Polakom sprowadzano niemieckich lekarzy, weterynarzy, adwokatów i aptekarzy. Zadaniem związku jest także staranie się o to, aby ziemia i sklepy kupieckie nie przechodziły w ręce polskie. W tym celu utworzono biura pośredniczenia, które otrzymują bardzo dużo ofert. Tak np. poznańskie biuro otrzymało w ostatnim roku razem 217 ofert na sprzedaż majątków ziemskich i sklepów kupieckich za ogólną cenę blisko 6 milionów marek; najwięcej ofert było na hotele, oberże i restauracje. By sprzedaż uskutecznić, zamieszczono w gazetach 778 ogłoszeń, lecz rezultat był bardzo marny. Jak głosi sprawozdanie, zgłoszono się tylko 117 kupców, lecz prawie wszyscy ci kupcy nie mieli pieniędzy na zapłacenie żądanej zaliczki, a zgłoszili się w tej nadziei, że „ostmarkenferajn” potrzebne pieniądze im póżyczy.

Charakterystycznym wogóle przykładem, jak wielki tłum hakatystów pojmuje cele związku, jest też sprawa pożyczek z kasy związkowej. I tak w r. 1906 „uciskami” przez Polaków Niemcy” zgłoszili do zarządu tej organizacji hakatystycznej ogółem 531 wniosków o pożyczki na olbrzymią sumę ogólną 1 1/2 miliona marek, a w roku bieżącym dotąd 155 wniosków na przeszło pół miliona marek. Jak widać, hakatysci mają nie zły apetyt. Zarząd biada w sprawozdaniu swoim, że uwzględnić można było tylko 58 wniosków na sumę 40 tysięcy marek. Ogólny majątek bractwa trzech liter wynosi przeszło 300 tysięcy marek.

Do tych szczegółów sprawozdania dodaje wychodząca w Kościanie w Poznańskim „Gazeta Polska”:

Oto mały obrazek sławetnego „ostmarkenferajnu” — i jego znacznych członków. Organizacja potężna masą swych członków i pieniędzy i przemożnymi wpływami politycznymi. A jednak trwoga przed nią opadać nas nie potrzebuje. W walce z tym talarowym patryotyzmem pruskim zwyciężyć musi nasz polski patryotyzm prawdziwy, który nietylko nie szuka zysku, lecz chętnie ponosi ofiary dla sprawy. W tym więc kierunku dążmy do doskonałości; starajmy się o to, aby duch nasz był czysty i nieskalany samolubstwem lecz pełen poświęcenia i hartu, a nie zginiemy!

Z wędrowki wakacyjnej.

Praga, w sierpniu.

Narodni Divadlo zamknięte, a przecież wieczerz trzebaby przepędzić w teatrze. Musimy poprzestać na podmiejskiej scenie. Zalecono nam na ten dzień „Uranie” w VII dzielnicy Pragi. Grają rzecz nie zbyt wysoką artystycznie, to prawda, ale operetka nosi przydomek baśni ludowej, której bohaterami są trzy bracia: „Dlouhy, Szlroky a Bystrowzroky”, powieść zaś sama płacze się i wiąże z obecnymi stosunkami społeczno-politycznymi w narodzie czeskim. Widzieliśmy już wczoraj na „Arenie” Smichowskiej coś podobnego w przeróbce „Druciarka” (Dračenicek), więc i dzisiaj ucho ku słuchaniu, a zrenieć ku patrzeniu gotujemy.

Pozornie utwór: „Długi, Szeroki i Bystrowzroki” nazwałby można przedmiejskim, po pewnej rozważce przynajmniej nam trzeba nazwę patryotycznego, „popularnego”. Dwie myśli zamknął autor w utworze, satyrę na stosunki państwowe, bardzo dobrze rozumiane przez każdego słuchającego — i radę narodowi czeskiemu w boju o swe prawa i wolności. Widzimy tu króla Macieja XXI, który, znudzony rządami długimi, pragnie odpocząć i władzę składa wobec narodu w ręce syna. On i jego ministrowie państwo wzniesli wysoko, wystawili wspaniałe koszarzy, nowe działa sprowadzili, pomogli licząc kryninalom, podatki coraz większe opłacać, buńczuczność i uroczystości, amnestya królowa często wyswobadzała z więzień setki złodziei i podpalaczy, liczne szkół znacznie ograniczała z rokiem każdym i t. d. Tem się pochwalił ustępujący król Maciej.

Ważniejszą jest myślą idea przewodnia, której bohaterem jest książę Ideał. Nie chce za żonę dać za przedstawianych mu przez ojca piękności, on pożąda tej jednej, którą raz widział w zaklecin, którą zamknął gdzieś w wieży czarnoksięskiej, a która się swemu Zwycięstwu, czy Zwycięska. Nowemu władcy nikt nie chce pomóc szukać dziewczyny zaręczanej, minister rolnictwa — agraryusz ma o siebie żniwa i roboty pilne, jego kolega znów w handlu widzi osobisty zysk w chwili, kiedy ma go szejcie i swę dobro na oku, jedynie stacja księcia, Naturek, i ten nie z ochoty własnej, ale z rozkazu, towarzyszy mu w pogoni za wymarzone szczęściem. Po drodze zyskał dopiero kieszonkę trzech towarzyszy: Wysokiego, Grubeo i Bystrowskiego. Klóćli się o wyzwoleń, jak wilczy Krasiciego, aż książę ich zgolił i zgodnych z sobą do ideału doprowadził. W zgodzie i siłami połączonymi zdolali złamać moc czarnoksięską i wyswobodzili Zwycięstwu.

Tło dramatyczne ubawione jest wesółmi epizodami i scenami, które bawią oko i ucho, kiedy uśmiech przegladają w zwierciadle scenicznym myśli autora, a serce odczuwa jego zamiary i echi. Objawia widza najlepiej ostatni obraz, obraz żywy na tle malowanego. Książę i jego towarzysze są u celu, Zwycięska z nimi, a za nimi na płótnie panorama Pragi z mostem Karola IV w górę napis: W zgodzie i jedności siła narodu!

Podobnie u nas Niemcewicz w swoich utworach teatralnych sześciu patryotyzm i myśli zdrowe w widzach i słuchaczach. To znamy szczególnie przylgnęło do jego „Powrotu posła”.

Milę towarzyszem był nam dr. Józef Scheiner, prezes związku Sokolstwa czeskiego. Objął nas, że teatr Uranie swoim kosztem zbudował i własnym utrzymaniem nakładem pewien właściciel browaru. Budynek nie wiele ustępuje teatrom poważnym, wydatki niepowrotne są każdego roku znaczne, ale dla wspólnego dobra narodowego korzyść stać niemała. Bardzo odległa część miasta posiada własną scenę, lud ma rozkosz duchową i moralną, i serce swe przepaja miłością ojczyzny i poczuciem narodowej chwały.

Ofiarność i patryotyzm czeski są znane, stały się nawet przysłowiowe — jednak przykład ostatniego towarzysza w zadziwieniu wprowił i spowodował uwagę: gdyby to u nas znalazł się ktoś taki...

J. Mgr.

Dziwne karyery.

Owe karyery dziwne, które Lam opisał w swojej wybornej powieści pod tym tytułem, błędną wobec karyery, którą opisał w tyryńskim dzienniku „Stampa” znany publicysta włoski, Antonio Scarfoglio. Owa karyerę zrobił hrabia Gubitosi „recte” Antonio Parlati, rzeczywisty kwestor Neapolu, który też wodził w tamtejszym towarzystwie. Antonio Parlati pochodzi z rodziny ubogiej — jest synem niższego urzędnika miejskiego w Neapolu, obarczonego liczną rodziną. W szkole należał do uczniów zdolnych, ale nie czynił w naukach postępu, gdyż już w chłopięcych latach oddał się używaniu życia. Zamiast siedzieć w szkole włóczył się po ulicach, szukając pospolicich miłości. — Opuszczył szkołę, oddał się w zupełności lekkomyślnemu życiu, a po pieniądze sięgał do cudzych kieszeni. W szesnastym roku życia okradł swego ojca, w siedemnastym swoich krewnych, a w dwudziestym przychwyciono go na kradzieży kieszonkowej i ukarano więzieniem. Opuszczył więzienie, miał już obmyślony plan życia. Zaczął uprawiać wyłącznie kradzieże w hotelach i pociągach kolejowych. W ciągu 2 lat zebrał wcale znaczny majątek.

Postępował ostrożnie, zdobywając krok za krokiem teren towarzyski. Z początku nie okazywał wcale swojego majątku, żył skromnie i nie narzucał się nikomu. Powoli powiększał stopę swojego życia, ponieważ jednakże czynił to niezauważnie — więc zmiany w trybie jego życia przechodziły niepostrzeżenie. Nawet gdy przebrał tytuł hrabiego Gubitosi, nikt się nie zdziwił, sądząc, że mu się to należy. Jako hrabia zajmował się sztuką, uczył się na premiery, kupował obrazy, popierał artystów, zbierał starożytności, bywał za kulisami — słowem zachowywał się, jak inteligentny i lubiący życie arystokrata. I wreszcie stanął tak silną stopą na terenie towarzyskim Neapolu, że mógł sobie pozwolić na przepych bez wywołania uwag, jako na rzecz w jego stosunkach zwyczajną.

Gdy w salach hr. Gubitosiego zabawiała się śmietanka towarzystwa neapolitańskiego, w oficynie siedzieli „sekretarze” hrabiego i pracowali pilnie. Zestawiali plany jazd, dowiadując się dokładnie o sposobie życia bogatych ludzi, układali listy pogawędz z całej Europy i czekali na rozkazy hrabiego, ażeby pusić w ruch 300 platynych rzeźmiśków niezerównanych w swoim kunście. Albowiem hr. Gubitosi dawno swoje przedsiębiorstwo zbrodnicze o skromnych rozmiarach przemienił na wielką „fabrykę”, wybornie funkcjonującą. Sam już nie „pracował”, miał do tego platynych ludzi. Dwie trzecie zdobyczy zabierał dla siebie, jedną trzecią otrzymywali współpracownicy. W Nicei, Monte Carlo, tudzież innych uzdrowisk klimatycznych, zamieszkiwał salony pierwszorzędných hoteli, nawiązywał znajomości w wykwintnych sferach i rozrzucał pieniądze pełnymi garściami. Była to rozrzućność wyjątkowa, bo intratna. Na przykład owa pani, która od niego otrzymała w upominku za miłą przysługę 10.000 franków, spostrzegła nazajutrz z ubolewaniem, że jej ukradziono kosztowności, otrzymała od innego hrabiego, tudzież pieniądze, dane przez hr. Gubitosiego. Dziwny zbieg okoliczności, ale na hrabiego nie padał ani cień podejrzenia. Taki sam przykry wypadek zdarzył się jakiemś księciu, któremu Gubitosi w chwilowej potrzebie pospieszył z pożyczką kilku tysięcy fran- A Gubitosi w tak łatwy sposób zarabiał tysiące. Jeździł wagonem salonowym, jachtem, automobilem i zawsze rozrzucał pieniądze. — A kiedy siedział w wagonie salonowym, równocześnie w klasie III jechali jego „pracownicy”, którzy wysiadali z hrabim na oznaczonej stacji. Specjalnością hrabiego byli przewodnicy dla obcych po miastach włoskich. Gubitosi utrzymywał cały legion takich przewodników z wszystkich sfer towarzyskich. Jeden znał zabytki sztuki, drugi piękności okolicy, trzeci nowe życie — a wszyscy koncertowo okradali oprowadzanych cudzoziemców.

Banda Parlatiego była międzynarodowa i działała głównie we Włoszech, w Szwajcarii i Francji. Ale wódz jej, hr. Gubitosi, postarał się także o karierę w służbie państwowej, podobnie, jak wielu innych członków „kamorry”. Rozpoczął od tego, że został powiernikiem policyi w Neapolu. Zdradzał swoich kolegów, a równocześnie obronnych członków „kamorry” jednal upominkami. W ten sposób „pracował” i dla policyi i dla „kamorry”. Płacił duży dygnitarzów, obśypywał ich upominkami, pożyczal im pieniądze i gdy policya straciła wszelkie wątpliwości co do konduity hr. Gubitosiego, członkowie jej spostrzegli, że są zupełnie w jego mocy, a mianowicie w jego kieszeni. I przyszedł dzień, gdy Parlato został kwestorem Neapolu, a cała policja tamtejsza składała się z członków „kamorry”. Hr. Gubitosi stał się panem Neapolu. Pozostał jednak karabinierem. Tych nie zdołał przekupić hr. Gubitosi i komendant ich, Capezzuto, zdołał wreszcie rzekomego hrabiego zaprowadzić do więzienia.

Dziwne karyery wyszły także na jaw z powodu sprawy Acciarita, który w r. 1897 wykonał niedużo zamach na króla Humberta. Acciarito powędrował do więzienia w San Stefano, ale sfery urzędowe były przekonane, że miał on współników, których za wszelką cenę postanowiono wykryć. Później szef senator Beltrami w Scalia, który wtedy stał na czele więzień, wynalazł sobie powolne narzędzie w jednym z niższych urzędników, niejakim Angelelli, który postanowił zrobić karierę przy tej sposobności, nie cofając się przed niczem.

Angelelli ułokował w celli Acciarita, człowieka o zwyrodniałym i nienormalnym umyśle, zaufanego agenta policyjnego, który zdołał mówić we więzieniu, że miał współników. Acciarito wymienił też na chybił trafił 5 swoich znajomych, jako współników. Ale chodzilo o to, ażeby mieć dowód „czarne na białem”. I oto Angelelli, który za dotychczasowe zasługi został dyrektorem więzienia w San Stefano, postanowił zrobić dalszą karierę i sam ujął sprawę w swoje ręce. Udał się do celli Acciarita i do ogólnego więźnia przemówił jakby ojciec w te słowa: „Twoja narzeczona Pasqua Venaruba powiła dziecią. Możesz do niej wrócić i poślubić ją i być szczęśliwym ojcem. Wnieś podanie do króla, wymień w nim twóich współników, a otrzymasz uwolnienie.” Acciarito uczynił tak i proces jego wznowiono. Ale Acciarito przekonał się, że Angelelli wywiódł go w pole. Rozpoczął się skandaliczne rewelacje i proces przerwało. Obecnie po wielu latach wznowiono na żądanie owych pięciu oskarżonych, którzy zostali od winy uwolnieni. Ale teraz Angelelli, któremu zamiast kariery grozi więzienie, opuszczony przez swoich przełożonych i protektorów wystąpił z oskarżeniem, że cały ów nieny podstęp jest dziełem „como dora” Canevelligo i generalnego dyrektora więzień Dorli. Rozpoczął się obecnie na tem też cały szereg rewelacji, z których wyjdą na jaw dalsze dziwne karyery.

Kronika.

Kraków, 19 sierpnia.

Urodziny cesarskie. Rocznicą urodzin cesarskich obchodzono z roku na rok przez krakowską załogę z wielką okazałością, ograniczyła się wczoraj do skromniejszych rozmiarów, gdyż wszystkie pułki wraz z muzykami wymaszerowały na manewry. Rano w niedzielę o godzinie pół do 5 wyruszyła z koszar arcyksięcia Rudolfa jedyna obecnie jeszcze w naszym mieście muzyka wojskowa 13 p. p. i odegrała po ulicach miasta pobjdkę, o godzinie zaś 5 rano z fortu kopca Kościuski dano 24 strzałów armatnich. — Msza polowa odbyła się na Błoniach naprzeciw parku dra Jordana o godz. 8 rano. Po odbyciu przeglądu wojska przez komendanta korpusu krakowskiego, generała broni, Steinsberga, rozpoczęło się nabożeństwo, odprawione przez superiora polowego, ks. Antoniego Vonesa, pod osobnym namiotem. Obok pod dwoma innymi namiotami stała generalicya wraz z sztabem. I urzędnicy wojskowymi, w drugim zaś panie i zaproszeni goście. Podczas Mszy przegrywała muzyka, a oddziały pieśń dały trzechkrotną salwę. Także ustawiona na lewem skrzydle bateria haubic strzelała 3-krotnie. Po nabożeństwie odbyła się defilada przed komendantem korpusu, prowadzona przez komendanta twierdzy, feldmarszałka-porucznika Bendę.

Po defiladzie oddział uczniów szkoły kadeckiej z muzyką 13 p. p. i kompania honorowa 20 p. p. udały się do Łobzowa, gdzie odbyło się zaprzysiężenie elewów IV roku szkoły przez generał-majora Dietla.

W południe odbył się w kasynie wojskowym obiad galowy dla korpusu oficerskiego.

W katedrze wawelskiej o godzinie 9 przed południem odprawionem zostało przez biskupa-sufagana, ks. A. Nowakę, uroczyste nabożeństwo wobec przedstawicieli wszystkich miejscowych władz rządowych i antonimicznych.

Zjazd polskich leśników w Krakowie Wczoraj przybyli polscy leśnicy z trzech zaborów na zjazd do Krakowa, na który prosiło ich galicyjskie Towarzystwo leśne w dwudziestopięcioletnią rocznicę swego istnienia.

Celem zjazdu jest przede wszystkim utrwalenie ścisłej łączności między leśnikami całej Polski i położenie podwalin jednolitego na przyszłość rozwoju polskiej nauki leśnictwa oraz polskiej gospodarki lasowej. Rozpoczęcie więc owe obrady od referatów, mających przedstawić rozwój polskiego leśnictwa 19 wieku w każdym z zaborów.

Następnie zajmie się zjazd rozpatrzeniem wpływów, jakie na rozwój leśnictwa wywierają panujące w społeczeństwie prądy ekonomiczne oraz społecznej roli leśnictwa na ziemiach polskich. W dalszym ciągu obradować będzie nad ustaleniem polskiej terminologii leśniczej, założeniem wyższej szkoły lasowej w Warszawie, a wreszcie nad szeregiem referatów z zakresu techniki gospodarstwa lasowego.

Zgodnie z ułożonym programem, przez cały dzień wczoraj przybywali do Krakowa różniemi pociągami. uczestnicy zjazdu, których przybyło około 300, wielu z rodzinami, a wszystkich witał serdecznie na dworcu kolejowym komitet zjazdowy z sekretarzem zjazdu p. Demianowskim na czele. Komitet zajął się następnie wyznaczeniem kwatery dla gości, z których znaczną część umieszczono w budynku Akademii handlowej, wielu zaś zamieszkało w hotelach i domach prywatnych. Wieczorem o g. 7 zebrał się uczestnicy zjazdu w hotelu Pollera, gdzie nastąpiło ogólne zaznajomienie się i rozdanie przez komitet przybyłym członkom oznak. Dziś rano o godz. 7 m. 18 wyruszyli uczestnicy zjazdu pociągami pospiesznym do Trzebnicy, aby zwiędzić rewir myślniacki w lasach krzeszowickich. — Powrót nastąpi wczoraj o g. 8 m. 18.

Z okazji jubileuszu i zjazdu wydało galicyjskie Towarzystwo leśne w formie pamiątki historyję swej 25-letniej pracy.

Książka to o 230 stronach druku, wytwornie wydana nakładem prezesa Tow. leś. hr. J. Dunin-Borkowskiego, a opracowana starannie i znacznym nakładem pracy przez p. Ignacego Szczerbowskię, urzędnika dyrekcyj domów i lasów we Lwowie. — Zdobą ją pięknie wykonane portrety osób, które odegrały wybitniejszą rolę w historii Towarzystwa i w ogóle w rozwoju naszego leśnictwa.

Pogrzeb ś. p. prof. Potkańskiego odbył się wczoraj o godz. 4 po południu. Przed domem zabłoty przy ulicy Szynkowskiej 1. 9, zebrał się liczny przyjaciele i znajomi zmarłego, profesorowie uniwersytetu, młodzież akademicka i liczna publiczność. Przed wyruszeniem konduktu żałobnego zabrał głos imieniem krakowskiej Akademii umiejętności rektor i członek Izby panów dr. Zöll. Wyraził on żal, z powodu śmierci męża, będącego dopiero w sile wieku, którego znakomite prace naukowe rokowały jak najlepsze nadzieje co do przyszłego dorobku naukowego w przedmiocie tak drugim i cennym, jakim jest historia ojczyzny. Mowa zaznaczyła dalej, że zmarły kształcił się w tutejszych zakładach naukowych, w szczególności nad historią polską pracował pod kierunkiem Józefa Szynkowskiego. Pierwszą jego samodzielnią pracą historyczną zjawiała się już w roku 1885, a więc w 23 roku życia, a za nią ogłosił zmarły cały szereg cennych prac historycznych, odznaczających się głęboką wiedzą, bystrością sądu, sumiennością i gruntownością badań. Pracę swą naukową zyskał wkrótce uznanie nie tylko w kraju, ale wysoko cenionym był także w zagranicznym świecie naukowym. Te same cechy miały też wytknąć uniwersyteckie zmarłego, cieszące się liczną frekwencją młodzieży akademickiej, która do swego profesora była szczerze przywiązana. Zmarły był również bardzo czynnym członkiem Akademii umiejętności, zamieszczać w jej rocznikach liczne rozprawy. Śmierć jego jest dotkliwą stratą i dla uniwersytetu i dla Akademii, w szczególności zaś dla kolegów zmarłego, którzy otaczali go zawsze szczerą sympatią i w wysokim poważaniem. Mowa pożegnała zmarłego w gorących słowach, wyrażając przekonanie, że żal i smutek razem z Akademią umiejętności ogół polskiego wykształconego społeczeństwa, zaś pamięć ś. p. Potkańskiego jego pracami zapisaną się trwale i przekazywana zostanie późniejszym generacjom.

Następnie wyrecytował żałobny orszak u cmentarzu. Kondukt prowadził ks. Ratkij z zakonem OO. Karmelitów na czele licznego duchowieństwa świątelnego i zakonnego. Obok trumny postępowali bedele uniwersyteckie w swych uroczystych strojach z berkami w ręku. Karawan okrywała liczne wieńce od rodziny i przyjaciół, następnie od senatu akademickiego, Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa i Stow. polska sztuka sztuka stosowana. Za trumną ciągnął się długi sznur uczestników pogrzebu, wśród nich liczni przedstawiciele świata naukowego, artystycznego, literackiego itd. Między innymi obecnym był na pogrzebie Henryk Sienkiewicz, którego ze zmarłym łączyły żywe przyjaźnielskie stosunki.

Nad grobem przemawiali jeszcze prof. dr. Czermań imieniem grona profesorskiego uniwersytetu Jagiellońskiego, oraz rada miejska dr. Klemens Bąkowski imieniem Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa, i akademik Władysław Gawron. Mowy podnosiły zalety umysłu zmarłego, jego wielką i wszechstronną erudycję, pracowitość i zasługi położone w badaniu i oświetlaniu polskiej historii, wreszcie obywatelskie poczucie obowiązków i szczerzy patriotyzm.

Po ostatnich modłach i odpiewaniu żałobnych pieśni spuszczono trumnę, kryjącą zwłoki uczonego profesora do ziemi na wieczny spoczynek.

„Rumuńscy turyści” Odnosząc do notatki pod powyższym tytułem, zamieszczonej w piśmie naszym przed kilku dniami, dowiadujemy się, iż sprawa zająca została niedokładnie przedstawioną. — Do dziennikarza p. S., który w handlu Wentzla jadł śniadanie, przystąpił jeden z rumuńskich turystów i ofiarował mu natarczywie kartę ze swą podobizną na sprzedaż. Pan S. zwrócił turyście uwagę, że lepiejby zrobił pracując w swoim kraju, niż włóczyć się po handlach i napastując ludzi, którzy tego rodzaju żebractwom bynajmniej za sport nie uważają. Po odejściu turystów trzech młodych ludzi, którzy z turystami poprzednio pili piwo i dowiedziawszy się od chłopca sklepowego o nazwisku p. S., zaczęli głośnym tonem czynić różne prowokacyjne uwagi. Pan S. nie zważał na to, ale gdy owi trzej panowie zaczęli się wprost zwracać ku niemu i nazwisko jego głośno wymawiać, podeszł ku ich otłowi i nakazał im energicznie milczenie, poczem owi trzej panowie bezzwłocznie sklep opuścili.

Z sądu karnego. Kadenecya wrześniowa rozpoczął przed sądem przysięgłym w Krakowie rozpoczęcie się 9 września b. r. Dotychczas przysięgły sądu wygotowało następujący spis odbyć się mających rozpraw:

Dnia 9 września: Melchior Kąkiola i współnicy, dwudniowa rozprawa o obrazę czci (przewodniczący radca Ferens). 11 września: Ludwik Szczepański, redaktor „Nowin”, obraza czci (przew. radca Raczyński). 12 września: Franciszek Kowalski i współnicy, zbrodnia zgwałcenia (przew. radca Kulikowski). 13 września: Marya Bułatówna, dzieciobójstwo; Wilhelm Olsiewicz, kradzież (obu rozprawom przew. radca Urseł). 14 września: Józef Ujejski, redaktor „Boruty”, obraza czci (przew. radca Urseł). 16 września: Józef Rond, zbrodnia zgwałcenia; Franciszek Szczepczak, zabójstwo (obu rozprawom radca Kulikowski). 17 września: Franciszek Mysłak, zabójstwo (przew. radca Grodyński). 18 września: Lindler i współnicy, kradzież; Bronisław Bojda, zbrodnia zgwałcenia (obu rozprawom przew. radca Ferens). 19 września: Wiktor Bachowski, dwudniowa rozprawa o obrazę czci (przew. radca Trzaskowski). 21 września: Jan Baran, zbrodnia kradzieży; Franciszek Szostak, zbrodnia kradzieży (obu rozprawom przew. radca Urseł). 23 września: Jakób Leśniak, zabójstwo (przew. radca Grodyński). 24 września: Władysław Szerba i współnicy, zabójstwo (przew. radca Kulikowski).

Terminy dalszych rozpraw ogłoszone będą później.

Z końcem września odbędą się rozprawy przed przysięgłymi przeciw fałszerzom stępli na losach zagranicznych (Mojżesz Wolf Anisfeld i spółnicy), oraz przeciw drowi B. Zielińskiemu i hr. Edmundowi Potockiemu.

Zamach samobójczy. W nocy z 17 na 18 bm. wskoczył w zamiarze samobójczy do Wisły w pobliżu mostu podgórskiego 60-letnia Marya Sosin. Desperackie spostrzeżenie jednak wcześniej i pospieszono jej z pomocą. Wezwano również pogotowie ratunkowe, które omdlałą doprowadziło do przytomności.

Maloletni nożownik. W sobotę na ul. Krakowskiej zaszła niebywały fakt, świadczący o zupełnem zdziczeniu i zbrodniczych instynktach małoletnich uliczników. Niejaki Roman Arczyński, 15-letni ulicznik, napadł w południe z kilku rówieśnikami na ulicy Krakowskiej na 10-letniego chłopca Zamorskiego, pragnąc wydrzeć mu koszyk. Na pomoc napadniętemu pospieszył jego ojciec. Arczyński nie zraził się tem jednak, i dobywszy noża, uderzył z pasyą na starszego człowieka, godząc go nożem w pierś. Uderzenie było tak silne, iż przebiło grubą bluzkę, kamizelkę i koszulę i utkwiło głęboko w piersiach w okolicy serca. Małego nożownika aresztowano.

Upamiętnienie gospodarza. Jeden ze znanych obywateli i kupców krakowskich, p. J. N., doznał wczoraj po południu ogromnej nieprzyjemności od podziwaczał mleczarni w parku krakowskim. Mianowicie p. J. N. nie mogąc się doprosić przez godzinę niemal żadnego z usługujących kelnerów o przyniesienie żądanych potraw, zwrócił się do gospodarza mleczarni z wymówkami o tak niedbałe traktowanie gości. Na to ów podziwacza mleczarni złożył słownie pana N. i jego żonę, każąc się im wynosić z parku.

Jest to fakt wprost niezrozumiały i niebywały, by gość, opłacający wstęp do parku i pragnący się wraz z rodziną pokrzepić posiłkiem w mleczarni, narazył na grubianstwa gospodarza. Wszak dotychczas zarówno zarząd parku, jak i podziwacza wszyscy tam się znajdujących zakładów odznaczali się uprzejmością wobec gości, dopiero nowy gospodarz mleczarni, położonej nad stawem, wprowadził nowy ton w usłudze, polegający na obrażaniu gości. Fakt ten podajemy do wiadomości głównego zarządu parku krakowskiego, by umitygowano gospodarza mleczarni w jego grubiańskich zapachach.

Z podgórskiej kroniki policyjnej. W sobotę i w niedzielę aresztowano w Podgórzu kilkanaście indywiduów za bójki i awantury, wywołane pijaństwem. Między innymi aresztowano przelupkę Józefa Zagrodzkiego, która, będąc pijaną, na rynku podgórskim głośno awanturowała się i wywołała wielkie zbiegowisko. Aresztowano również 15-letniego Haima Rakowera, który wiał się do zamkniętego mieszkania pomocnika handlowego, Fiebla Kellmana i rozbijawszy szklany i szafy, skradł złoty pierścionek z brylantem, wartości 100 kor., oraz złotą kłakadęsię koron. Aresztowany przynależał do kradzieży, gotówkę jednak całą wraz z uzyskaną kwotą z zastawu pierścienia przetrzymał. Odstawiono go do sądu karnego. Przetrzymano również 18-letniego Wojciecha Godzika, kilkakrotnie już za kradzież karnego, gdy usiłował sprzedać za 2 korony skradzioną skórę bydlęcą, wartości 50 koron.

Z kraju.

Sanatorium Zakopanie. Z Zakopanem donoszą: W dniu 17 b. m. odbyło się w Zakopanem walne zgromadzenie członków Sanatorium dla ch-

rych pierwszych pod kierownictwem dra Kazimierza Dłuskiego. Przyzywał prof. Kostanecki z Krakowa. Po odczytaniu protokołu komisji rewizyjnej, po zatwierdzeniu bilansu za rok 1906 i budżetu na rok 1907, walne zgromadzenie wysłuchało z zajęciem sprawozdania dyrektora dra Kazimierza Dłuskiego, który przedstawił w krótkich słowach stopniowy rozwój instytucji, oraz stale wprowadzane ulepszenia w celu utrzymania Sanatorium na stopie wymogów nowoczesnej nauki. Z zadowoleniem przyjęto wiadomość o dużym wzroście frekwencji pacjentów, co daje nadzieję, że z czasem instytucja stanie i pod względem finansowym na trwałych podstawach. Wkońcu zebrani wyrazili podziękowanie obojgu doktorstwu Dłuskim za ich nieustraszoną pracę koła rozwoju Sanatorium, profesorowi Kostaneckiemu zaś za umiejętne prowadzenie obrad.

Wiece krajowe w sprawie Macierzy śląskiej. Wiece Macierzy śląskiej w Krynicy odbędą się we czwartek dnia 22 bm. w sali „Domu zdrojowego” o godz. 5 po południu z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie; 2) wybór prezidium wiece; 3) referaty w sprawach „Macierzy”: a) dra Józefa Buzka, prof. uniw. lwowskiego i p. s. do Rady państwa, b) dra Ldomila Germana, radcy szkolnego i posła do parlamentu; 4) przemówienie delegata „Macierzy śląskiej”: 5) uchwalenie rezolucji.

Na wiece ten zaprasza najszersze sfery naszego społeczeństwa komitet wieceowy, na czele którego stoi Eug. Kermel, delegat „Macierzy”.

Zainteresowanie się wicem „Macierzy śląskiej” już dzisiaj jest wielkie. „Dowodem tego pierwsze posiedzenie obszerniejszego komitetu wieceowego, zwołanego przez wiceprezesa Koła polskiego ks. Pastora. Posiedzenie to zganił ks. prałat, wyjaśniając cel tego wiece i zaznaczając, w jak ciężkich warunkach „Macierz szkolna” na Śląsku spełnia swe chlubne zadanie, apelował do uczuć patriotycznych zebranych, żeby się wszystkimi siłami przyczynili do oświeśnienia wicem. Celem bliższego omówienia niektórych spraw, dotyczących samej „Macierzy” ks. przewodniczący udzielił głosu delegatowi „Macierzy”, p. Eug. Kermelowi z Cieszyńska. Ten podając w głównych zarysach stan praktyczny obecnej działalności „Macierzy śląskiej”, omówił loteryę fantową, której dochód przeznaczony jest na założenie bursy polskiej w Cieszyńcu. Po nadzwyczaj ożywionej dyskusji wybrano na wniosek ks. prałata Pastora komitet wieceowy ścisłyjszy. Na tem posiedzenie zamknięto.

Rocznicą Grunwaldu. Jordana ów, 16 sierpnia. W ubiegłą niedzielę odbył się tutaj wieczorek ku uczczeniu bitwy pod Grunwaldem, urządzony staraniem młodzieży gimnazjalnej, przeważnie z Krakowa. Słowo wstępne wygłosił p. Oleksy; p. J. Pietrzak, st. fil., z ogromnym poletem odekładał „Maraton” Ujejskiego; p. Peszkowska przy akompaniamencie fortepianu odpiewała „Legendę wołoską” Braga i „Serenadę wiosenną” Nowiadowskiej; p. Czajka odegrał na skrzypcach VII Concert Berliota. Następnie kółko amatorów odegrało „Hanusię Krożańską” Zenona Parwiego i „Stary mundur” Wiśniowskiego. Tak amatorzy, jako też i powabne amatorki usilnie starali się odpowiedzieć swemu zadaniu, w czem godna uznania reżyserja p. Marfiaka, st. fil., wiele im pomogła. Na szczególniejszą uwagę zasłużyła gra p. Z. Langerówny, učenicy gimn. z Krakowa, która ze zrozumieniem odtworzyła „Hanusię”, p. M. Oleksa (Dmytro), p. F. Podstawskiej (Ilakryna), p. Pajkówny (Maria), wreszcie p. St. Oleczek (Wanda) i p. Cz. Bielisia (major). E. P.

Przemysł 17 sierpnia (Zatwierdzenie pożyczki inwestycyjnej Nowa szkoła. Cykr).

Dwie pożyczki w kwocie 1,105.000 koron, jaką zaciągnąć ma miasto na pokrycie kosztów najwęższych i najpilniejszych inwestycji, oraz na skontwertowanie wysoko, bo aż na 5 proc. oprocentowanych długów została już przez Wydział krajowy zatwierdzoną. Obecnie toczą się rokowania o podjęcie tej pożyczki. Zostanie ona zaciągniętą w Banku krajowym i wypłaconą będzie 4 proc. obligacyami komunalnymi tegoż banku. Z pieniędzy tych 900.000 K. obrócić zostanie na konwersję długów dawnych, 269.000 na inwestycje jak to: na budowę nowej szkoły; na rozszerzenie szkoły żeńskiej; na budowę miejskiego bazaru dla kramarzy; na budowę stajni oraz chłodzarni przy reżni miejskiej i wreszcie na oparkowanie cmentarza.

Z prac tych projektowanych najprędzej rozpoczętą zostanie budowa nowej szkoły. I rzeczywiście czas już najwyższy. W szkołach tutejszych panuje takie przepiętnie, że rok rocznie po kilkadziesiąt dzieci do szkoły musi... niechodzą. Wybudowanie nowej szkoły niedomaganiem tym na lat kilka przynajmniej pomoże. Nowa szkoła stanie w dzielnicy Podzamcze i będzie tak zwaną szkołą podjawną, t. zn. że w tym samym gmachu znajdują pomieszczenie dwie zupełnie oddzielne szkoły 4-klasowe: męska i żeńska. Kosztorys wynosi 86.000 K.

Przyjechał do nas cyrk K. Lipota, tensam, który poprzednio bawił w Krakowie. Przedstawienia jego odbywają się przy szczerze zapelnionej widowni. Inaczej było bynajmniej nieco, gdy przyjeżdżał do nas teatr — ale to przekładanie cyrku nad teatr jest zresztą specjalnością nie tylko Przemysla.

Usiłowane zabójstwo i samobójstwo. Z Trembowli donoszą: Przy tutejszym inspektoracie podatkowym zajętym był, w charakterze urzędnika, niejaki Benedykt Przysławski, człowiek liczący lat 60. Żył pędził samotnie, był napozór spokojnym, faktycznie jednak był bardzo zdenerwowany. — W marcu b. r. ożenił się, a dom dla niego, zwłaszcza zaś dla żony, stał się prawdziwym piekłem. Doprowadzał do bezustannych kłótni i szarpał dalej swe nerwy w tym ogniu. We wtorek przed południem poprosił w biurze przełożonego o urlop. Widziano jego zdenerwowanie, i chętnie udzielono mu urlop, zwłaszcza, że był człowiekiem sumiennym i pracowitym. Przysławski udał się do domu i o jakąś drobnotę wszczął kłótnię z swoją żoną, w czasie której porwał za rewolwer i strzelił. Widząc żonę padającą, i sądząc, że pozbawił ją życia, skierował lufę rewolweru ku sobie, strzelił i padł trupem na miejscu. — Strzał, skierowany ku żonie, nie był śmiertelny — przebił tylko szczerę kobiecę. Nieszczyśliwą przewieziono natychmiast do kliniki we Lwowie.

Ze świata.

Z Warszawy. (Umiastowienie

Zakład artystyczno-fotograficzny
JULIANA RYSA
przeniesiony został na ul. Bracką 1. w Krakowie
i poleca portrety według fotografii, olejne, paste-
le, etc., powiększenia fotograficzne. 3513 1 6

Litograf

do pisma angielskiego i drobnych rysunków, znajdzie umieszczenie w litografii
Pillera, Neumanna i Sp. we Lwowie. 3518 1 3

Inżynier

młody i energiczny, obecnie naczelny kierownik miśnów, gorzeń i warsztatów w jednym z większych przedsiębiorstw w kraju; rutynowany praktyk w prowadzeniu fabryk znający gruntownie język niemiecki, jakoteż korespondencję i administrację, pragnie zmienić posadę na inną w jakiejś gałęzi techniki. Zgłoszenia pod „Inżynier” przyjmuje Administracja „N. Reformy”. 3522 1 2

Do handlu

towarów kolonialnych i win potrzebny jest młodszy pomocnik dobrze polecający i chłopiec do praktyki, **Jana Hołojewskiego** w Wadowicach. 3519 1 4

Aspirant farmacji

w II-gim roku znajdzie umieszczenie pod dobrymi warunkami w aptece w Mszanie dolnej. 3557 1 4

Osób

przyjmujących kształcą się młodzież na mieszkanie proszę zgłosić się do biura. Również przyjmują się zgłoszenia na korespondencję. Biuro „Wiadomości” Kraków, ul. Grodzka 1. 18, I. piętro. 3517 1 4

Panienki

przyjmę od 1 września. Na żądanie osobny pokój ul. św. Filipa 24, parter, na lewo. 3511 1 6

Studentów 3

z lepszej rodziny przyjmie na mieszkanie i wikt w Podgórzu, wdowa po urzędniku. Adres u stówa w Podgórzu, ulica Lwowska 36. 3515 1 3

Zdolna kantorzystka władająca językiem polskim i niemieckim, stenografująca w tych językach, pisząca szybko na kilku systemach maszyn i posiadająca praktykę znacznie większą fabryk krajowych pragnie zmienić posadę. Zgłoszenia „Zdolna” poste restante **Oświęcim, Dworzec.** 3521 1 3

Panna

Inteligentna z dobrej rodziny, z ukończoną 7-mą klasą i egzaminem Państwowym, poszukuje posady biurowej lub kasyerki w handlu chrześcijańskim. W razie potrzeby zboczy kaucje. Łaskawe zgłoszenia pod adresem: **M. K. W.** biuro Hopcasa i Salomonowej, Sławkowska 2. 3473 1 2

Pensyonat

Im. Sobieskiego w Krakowie
dla uczniów szkół średnich z lepszych domów.

Wychowankowie tego zakładu prowadzeni będą według wynagrodzeń najnowszej pedagogii i higieny tak co do nauki jak i fizycznego wychowania. W domu konwersacyjna niemiecka pod kierunkiem rodzimego Niemca, na żądanie także francuska, co dziennie gimnastyka, stały nadzór lekarski, fortepian do ćwiczeń. 2465 19 0
Adres: Pensyonat im. Sobieskiego w Krakowie, do 1 lipca ul. Krupnicza 1. 10 potem ul. Stachowskiego 1. 12.

Kasa zaliczkowa w Złoczowie

stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.
Filia w Brodach. Filia w Olesku.
L. 3.663/7. 3520

KONKURS.

W Kasie zaliczkowej w Złoczowie jest do obsadzenia w dziale konceptowo-rachunkowym posada **Asystenta** (w randze VII) z płacą roczną 1200 K, względnie posada **Praktykanta** z adyutem rocznem 900 K.
Po odbyciu próbnej praktyki w Zakładzie głównym zostanie prowizoryczny asystent, względnie praktykant, przeniesiony do jednego z filialnych zakładów.

Posada urzędnika będzie nadana na razie prowizorycznie, po upływie zaś roku może nastąpić w myśl norm poborowych urzędników Kasy zaliczkowej stabilizacja, z którą nabywa się prawo do awansu, lub do dodatków za czas służby.

Od kandydatów wymaga się dokładnej znajomości rachunkowości stowarzyszeniowej, tudzież średniego wykształcenia ogólnego.

Pierwszeństwo przysługuje osobom, zatrudnionym w stowarzyszeniach związkowych.
Podania udokumentowane należy wnieść do Dyrekcji Kasy zaliczkowej w Złoczowie do dnia 30-go sierpnia 1907 r.

W Złoczowie, dnia 10 sierpnia 1907.
Dyrekcja.

Teatr Rozmaitości w Parku krakowskim

Program ważny od 16—31 sierpnia
Les Titos. Tancerki modernistyczne.
Nini Foscolette. Ekse. français.
The Doucek. Produkcje na szczudłach.
Leon Bilward. „Niedosć, w niezręczności”
Baronowa de Beruegg. Śpiewacz. operet.
Emil Varady. Char. kom. z zap. now. prog.
„Bogini Świata”. Obraz świat. a la Tuliere
Jez Ekse. Tehim Pascha. Niedosć, prod. akrob.
z Trupa Familij „Morganów”.
Restauracja renomowana.
Po przedstawieniu koncert orkiestry własnej do godz. 1 w nocy. 8260 103 0

ADRES ZMIENIONY!!
Obecnie ulica Karmelicka róg Bato-
rego 1. 37, II piętro.
Kamienie i Uralskie
Syberyjskie i Uralskie
dla wszelkiej biurowej,
ogładzania bez obowiązków.
P. S. P. P. Kupcom z prowincji,
potrzebującym kamieni
do sprzedawania
pójcie się ra-
ba.

METODA BERLITZA

udzielają lekcji osobnych i zbiorowych:
Anglik b. profesor szkół angielskich.
Francuz z dyplom. Parysk. uniwers.
Niemiec z wyższ. wykształc. akad. 3393 6 10
Ul. Starowilska 6, p. na prawo.

Skład fortepianów. W. Barabasz

Kraków, Rynek. I. 39. I. p. Linia A-B
Dom W-go Wł. Fischera.
3391 15 25

Kamienica

dwupiętrowa (7 okien frontu) w śródmieściu, z wolnej ręki do sprzedania. Pośrednictwo wykluczone. Wiadomość w Domu bankowym Augusta Raczyńskiego w Krakowie. 2096 15 0

Nauczyciel gimn.

przygotowuje do egzaminów prywatnych, poprawczych, wstępnych i dojrzałości. Adres w Administracji „N. Reformy” pod 2843. 2843 25 0

Letnie mieszkanie.

W Rudawie w willi Rusockiej do wynajęcia **pokój z werandą**, na żądanie z utrzymaniem. 3340 11 0

„SCHRONISKO” w Kalwarii

u podnóża Klasztoru O.O. Bernardynów wynajmuje:

Pokoje i Gabinety

na doby i miesiące
Kawiarnia i Restauracja
na miejscu. 3403 5 5

Miód pszczelny

patoka, lipcowy tegoroczny zbiór pierwszy wysła jak za lat poprzednich — w 5-kg. blaszankach po 6 koron, wyciężone z blaszanką i opłatą pocztową. Zaś **wyborne miody do picia** w 5 kg. szklan. garstkach po 5 kor. 60 h również **opłatnie**. W beczkach od 120 liter koleja. Zarząd **dobrych, pastek i miodosylni Zygmunt Litwacki** w Siemikowcach. poczta Siemikowce. 3339 7 30

Knorr'a Tapioka

z poleceniem za prawdziwość i czystość, smaczna, delikatna zupa dla każdej kuchni. Łatwo strawna, przeto polecenia godna dla cierpiących na żołądek. Z dodatkiem jarzyn, tworzy doskonałą Tapiokę-Julienne. 3081 2 2

Los, który może wygrać

10.000 K ZA DARMO

każdy kto kupuje przedmiot złoty lub srebrny od 5 kor. u **S. ZAHNA**, przy ul. **Floryan-
skiej 1. 31 w Krakowie**, dostawcy związków c. k. urzędników państw. Ceny bez konkurencji: zegarek niki. z napisem system Roskopf Patent z pięknym łańcuszkiem złr. 170, zegarek czarny złr. 2—, zegarek srebrny system Roskopf Patent złr. 350. Budzik świecący w nocy złr. 150. Zegarek złoty złr. 9—, łańcuszek srebrny od złr. 1— (Gwarancja 4-letnia. W razie niespodobania się, wymieniam bez trudności na inny przedmiot. Zamówienia z prowincji oskutekczamni odwrotną pocztą. — Bogato ilustrowane ceniki wysyłam darmo i opłatnie. 2713 17 20

Bazar Krajowy

w Krakowie,
róg ulicy Brackiej i Głównego Rynku 1. 20,
poleca w wielkim wyborze po cenach fabrycznych stałych, wyroby krajowe:
Największy skład wyborowych peleryn zakopańskich od deszczu, białych i ciemnych.
Gumiek zakopańskich dla dam i dzieci.
Czapczek, beretów.
Sukmanek Kościuszkowskich i pasków krakowskich.
2325 3 0
Zarząd Bazaru.

ZAKŁAD WYCHOWAWCZO-NAUKOWY z INTERNATEM H. Strażyńskiego

w Krakowie, ul. Franciszkańska 1. 1.
1) Czteroklasowa szkoła pospol. z jęz. francuskim, wstęp do I kl. z końcem 6-go roku życia.
2) Ośmioklasowy pensjonat bez tacy i greki, a z jęz. angielski, rysunk., chemia, histor. sztuki etc.
3) Ośmioklasowe gimnazjum żeńskie z łaciną i greką, ściśle podług planu państwowych gimnazjów męskich, z prawem publiczności dla klas I—IV, prawo publicz. dla klas wyż. w toku.
Kierownik gimnazjum prof. Antoni Mazanowski. Grono nauczycielskie tworzą doborowe sity profesorskie. Internat na miejscu.
Wpisy przedwakacyjne od 8 czerwca po południu, po wakacjach od 25 sierpnia. Egzamina wstępne 25 i 27 czerwca.
Blizsze informacje w kancelarii Dyrekcji (Franciszkańska 1. 1.). 2390 16 28

Uroda więcej znaczy niż bogactwo!

Piękną cerę można mieć przy użyciu **Kremu Venus** usuwającego **PIĘGI**, plamy, opaleniznę i liszaje, oraz **Podru Venus** dla pań, nieszkodliwego, subtelnie i delikatnie przylegającego do twarzy. Poleca laboratorium **St. Górskiego w Warszawie**. Główny skład w Drogueryi Magistra farmacji **J. HANAKA**, Kraków, Szewska 5. 2965 7 10

Nadszedł świeży transport do DOMU SZWAJCARSKICH HAFTÓW

Kraków, plac Dominikański 2,
wielki wybór bluzek, haftów, sukien haftowanych, koronek, także gipiurowych. Firanki, story i kapy tiulowe. Aplikacje jedwabne do sukien. Woalki i rękawiczki koronkowe.
Ceny fabryczne. 3040 12 0

PAŃSTWOWY URZĘDNIK RACHUNKOWY

przygotowuje do egzaminu z rachunkowości państwowej, ogólnej i kupieckiej.
:: Za dobry wynik ręczy się. ::
Zgłoszenia: **Bank chrześcijański w Krakowie**, ul. Jabłonowskich L. 18. 3411 3 0

Założony w roku 1874. Założony w roku 1874.

Magazyn strojów damskich M. SCHENKERA

w Krakowie, Rynek gł. I. 15, 2,
poleca
Nowości sezonowe:

Wielny angielskie i gładkie na suknie i bluzki.
Grenadyny haftowane i gładkie.
Surowe jedwabie, „Tussor”, „Cze-su-cza” we wszystkich kolorach.
Złoty angielskie i batysty francuskie.
Jedwabie gładkie i deseniowe na suknie, bluzy, halki i okrycia damskie.
Suknie odpasowane płócienne, batystowe, tiulowe, taftowe i koronkowe, według najnowszych modeli francuskich i wiedeńskich.
Krepy angielskie do żalobu.
Szale lyońskie i koronkowe.
Plusze angielskie do robót i na pokrycie mebli we wszystkich kolorach.
Firanki i story tiulowe.
Kapy na łóżka.
Wszelkie podszewki w najlepszych gatunkach.
Ceny stałe na każdej sztuce uwidocznione.

W sezonie wakacyjnym otrzyma każda odbiorczyni 10% opustu od cen uwidocznionych na materiałach.
We środy i piątki wielka sprzedaż resztek i materiałów wysortowanych po cenach bajecznie niskich.
Każdy 50-ty odbiorca otrzyma niespodziankę wartościową.

Próbki wysyłam darmo i opłatnie. 3078 10 10

Wysoki dochód

osiągnie każdy, ktokolwiek poleci mi osobę, mającą chęć ubezpieczyć się na życie w najstarszym i największym tow. ubez. Złoty dyskretyjny. Zgłoszenia pod „Dochód nie ograniczony” poste restante **Kraków**, za okazaniem kwitu inseratowego. 3467 3 5

P. T. Rodziców

zawiadamiam, że zakład mój wychowawczy w Zakopanem zwinąłem, a zamieszkałem w Krakowie, przyjmę od września b. r. kilku uczniów do szkół tutejszych. **Ludwik Szejger**, Kraków, ul. Krowoderska 9, I. p. naprzeciw ogrodu Tow. Ubez., wejście tymczasowe z ul. Długiej 10. 3503 2 12

Kilku uczniów

przyjmie na mieszkanie prof. gimnaz. Wiadomość: ul. Felicjanek 17, II p. od 2—3 popołud. 458 12 0

Kandydat budowniczy

z 2 letnią praktyką poszukuje zajęcia Zgłosz. pod H. B. 66 przyjmuje Adm. „N. Reformy”. 3369 10 10

Subjekt cukierniczy

postępowo w zawodzie uzdolniony tudzież **panna do ekspedycji** (pierwszeństwo ma już obznajomiona) znajdują od 1 września miejsce w cukierni **Leonarda Malika**, Kraków, Grodzka 47. — Zgłoszenia nie uwzględniane pozostaną bez odpowiedzi. 3407 4 4

Chłopiec

tylko zamiejscowy, potrzebny **zaraz** do handlu korzennego.
Wiadomość: **Jan Nagel, Kraków**, ul. Szczepańska 1. 11. 3448 5 5

Ekonom

potrzebny **zaraz** do mniejszego gospodarstwa. Wiadomość: **Szukiewicz, Kraków**, Karmelicka 16, I. p. 3453 3 3

Absolwent

krakowskiej Akademii handlowej poszukuje posady. Zgł. pod A. K. P. Grębów. (Tarnobrzeg). 3462 3 3

W prywatnym domu

2 pokoje elegancko urządzone **zaraz** do wynajęcia. **Graniczna 2, I. piętro.** 3469 4 6

Przemysławiec

poszukuje wraz z żoną posady zarządu lub kasyera jakiegokolwiek interesu za kaucją. Łaskawe zgłoszenia pod adresem **M. K. W.** biuro dzienników Hopcasa i Salomonowej, Sławkowska 2. 3473 2 2

Pensyonat

Zofii Buchowieckiej, **Smreczana w Zakopanem** na Chramcówkach koto Liliany, cały rok otwarty, cena bardzo umiarkowana. 3481 3 4

Dr Adam Dołkowski

adwokat w Zatorze
poszukuje rutynowanego konceptanta. Posada do objęcia **zaraz**. 3490 2 2

Nie dla zysku

lecz dla towarzystwa 14-letniej siostrzyczki przyjmie młode małżeństwo dobrze wychowaną panią na całe utrzymanie, zapewniając jej rodzicielską opiekę. Mieszkanie obszerne, słoneczne, blisko plant, ogródek w miejscu.
Zgłoszenia do 28 b. m. przyjmuje **Sowiński, ul. Siemiradzkiego 1. 11.** 3494 2 3

Pokoje umeblowane

z usług. Na żądanie z całem utrzymaniem. Rynek 26, II piętro. Dzwonek przy drzwiach prosto schodów. 3497 2 3

Kuchni restauracyjnej

do samodzielnego objęcia, poszukuje zawodowa, rutynowana w tym kierunku starsza osoba, dobrane, szczerze gotująca. Może być na prowincji. Proszę o listowne dokładne objaśnienia pod **Świętlicka** poste rest. **Kraków**. 3499 2 4

Pomocnik biurowy

możliwie katolik, biegły w języku polskim i niemieckim w słowie i piśmie zaufania godny, tudzież **kantorzystka**, biegła w stenografii (polskiej i niemieckiej) i w pisaniu na maszynie — potrzebni.
Zgłoszenia własnoręcznie pisane przyjmuje Administracja „N. Reformy” pod **H. V. F.** 3500 2 3

Student lub panienka

z dobrego domu znajdzie umieszczenie przy rodzinie bezdzietnej i inteligentnej. Fortepian w domu. Wiadomość: ul. Kapucyńska 1. 5, III p. drzwi na prawo. 3474 3 6

Niezależny mężczyzna

lub kobieta, otrzyma agencję na prowincji. Samotne małżeństwo ma pierwszeństwo. Jan Galla, Brno, Jozefow, 17. 3479 2 2

Winogrona stołowe

najlepsze, wielkie, słodkie chasselas, muskatele, passatutti, 10 kg. koszycz opłatnie 350 K. Korespondencya niemiecka, **Aleksander Schwarz, Nagykinda**, Węgry. 3440 3 3

Pożyczki

załatwia za kondyktu i bez kondyktu dla PP. urzędników, oficerów w ogólności, profesorów, wielobogich duchowieństwa, nauczycieli, notariuszy, lekarzy, adwokatów i aptekarzy. **Reprezentacja, Beamten-Verein** we Lwowie, ul. Kopernika 1. 28. 3337 3 14

Rzadka sposobność.

Prywatni agenci podróży, odsprzedaży, panowie i panie zarabia 10—12 marek na dzień. Przeszło po 120 marek na tydzień zarobili agenci podróży. **F. F. Horton, Katowice.** 3415 6 30

Ucznia

z ukończonym niższym gimnazjum poszukuje **zaraz droguerya w Wadowicach** 3551 1 3

Rządca

w starszym wieku, z agronomiczną szkołą, z praktyką z Czech i na Morawach, z siedmioletnią służbą w Galicji jako rządca większych dóbr, wykazać się mogący chlubnymi świadectwami i jak najlepszymi referencjami poszukuje posady rządcy lub innej odpowiedniej. Zgłoszenia przyjmuje **Bogumił Kabriel**, dzierżawca dóbr w Rymanowie, (pocz. tamże). 3553 1 4

Kandydat notaryalny

z kilkumiesięczną praktyką poszukuje posady. „Kandydat” poste restante **Sanok**. 3508 2 6

Praktykant

zamiejscowy z ukończoną II-gą kl. gimnazjalną, dobrej kondyty, znajdzie umieszczenie w handlu papieru **Juliana Kurkiewicza, Kraków**, Mały Rynek. 3503 2 6

Zdolna młoda kucharka posiadająca praktykę, poszukuje miejsca gospodyni lub kucharki w większym domu od 1 września 1907. **Helena Michle** w Makowie. 3514 2 2

Kilka panien

niezależających do szkół znajdzie umieszczenie u inteligentnej rodziny w śródmieściu. Fortepian do dyspozycji. Zgłoszenia pod **N. Z.** post. rest. **Kraków**. 3509 2 6

Osoba obeznana z działem inseratowym, mająca ładne piśmo oraz znajomość rachunkowości, znajdzie stałe zajęcie. Zgłoszenia pisemnie do Biura dzienników **S. Sokółowskiego, Lwów**, **Pasaż Hausmana**. 3506 2 2

Apteka w Brzesku

poszukuje **magistra** od 1-go września b. r. 3484 2 3

2 tylko studentów tylko 2

z niższych szkół gimn. lub realn. przyjmie z całem utrzymaniem i prawdziwie rodz. opieką pod **przystępnymi warunkami** intel. bezdzietna rodzina, mieszkająca tuż przy gimn. sw. Anny. Adres: **Bronicka**, ulica Zwierzyniecka 1. 20. 3443 5 8

UCZNIA

poszukuje księgarnia **S. A. Krzyżanowskiego** w Krakowie. 3434 3 3

Studenci

znajdą pomieszczenie, zdrowy wikt, troskliwą opiekę i dozor w narkach przy ul. Krowoderskiej L. 47, I. p. 3431 3 5
Zgłoszenia przyjmuje **Przeorski** do 20 sierpnia b. r.

Poszukuje się 3432 3 3
kupna malej kamienicy

jedno lub dwupiętrowe albo gruntu pod budowę w Krakowie w pobliżu plant. Zgłoszenia list. przyjmuje Adm. „Now. Ref.” pod **A. E. 20**.

Student VII kl. gimn. 3399 3 3

poszukuje pokoju z utrzymaniem w porządnym domu izr. Zgłoszenia listowne z podaniem warunków Adm. „N. Reformy” pod 1

Wisła Są jeszcze pokoje wolne, w elegancko urządzonej pensjonacie, w willi „Maja” pierwszej po prawej stronie gościńca, z wietrzycielkami odpowiednio zaopatrzonej na zimę. Miejsce: malownicza i zdrowotna w Beski dach na Śląsku austr. poczta w Wiśle.

Mieszkanie wraz z utrzymaniem, poscielą, światłem i usługą od 5 K dziennie w całym. Wiadomość. Zarząd „Maj” w Wiśle przez Ustroń. 3408 5 12

Zastępców

przywiznych do sprzedaży artykułu spożywczego bardzo pokupnego, poszukuje dom eksportowy. Zgłoszenia po „**Naturwein**” 100” Bn. 3440 dapest, Hauptpostrestante. 3 3

Kawaler

z wykształceniem uniwersyteckim, dość przystojny, ożeni się ze starszą panną lub bezdzietną wdową, średniego wzrostu, szczupłą, łagodnego usposobienia. Znaczący posag wymagany. Ścisła dyskrecja pewna. Łaskawe imienne zgłoszenia z fotografią przyjmują Administracja „N. Reformy” pod „**Balo 30**” do 15 września b. r. 3510 2 3

Panna

przystojna, inteligentna i gospodarna z posagiem 18 tysięcy K. życzę sobie poznać w celu matrymonialnym mężczyznę uczciwego na stanowisku rządowym, przynajmniej 10 rangi, wieku mniej więcej od 34—47 lat. Zgłoszenia anonimowe należy adresować pod <